

© 2015 | Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija
Latvijas Republikas Centrālā statistikas pārvalde

Pamatā skaitliskā informācija un dati, izņemot īpaši norādītos gadījumos, ir saņemti no Latvijas Republikas Centrālās statistikas pārvaldes. Eiropas Savienības dati tiek ņemti no *Eurostat* datu bāzes. Latvijas Bankas un Finanšu un kapitāla tirgus komisijas dati ir izmantoti Latvijas maksājumu bilances, banku un monetāro rādītāju raksturojumā. Valsts kases dati ir izmantoti valsts finanšu rādītāju raksturojumā.

Pārpublicēšanas un citēšanas gadījumā atsauce ir obligāta

Ja Jums ir komentāri, jautājumi vai ierosinājumi, lūdzam tos adresēt:
Latvijas Republikas Ekonomikas ministrijai
Brīvības ielā 55
Rīga, LV-1519

Tālrunis 371 67 013 293
E-pasts: macro@em.gov.lv
Interneta vietne: <https://em.gov.lv>

ISSN 1407-5350

SATURS

EKONOMISKAIS STĀVOKLIS ĪSUMĀ	4
ĀRĒJĀ EKONOMISKĀ VIDE	5
IEKŠZEMES KOPPRODUKTS: IZLIETOJUMS.....	6
IEKŠZEMES KOPPRODUKTS: NOZARU ATTĪSTĪBA	8
APSTRĀDES RŪPNIECĪBA	10
INVESTĪCIJAS	12
ĀRĒJĀ TIRDZniecība	14
MAKSĀJUMU BILANCE	16
CENAS	18
MONETĀRIE RĀDĪTĀJI.....	20
VALSTS BUDŽETS	22
DARBA TIRGUS.....	24
IEDZĪVOTĀJU IENĀKUMI.....	26
STARPTAUTISKIE SALĪDZINĀJUMI.....	28

EKONOMISKAIS STĀVOKLIS ĪSUMĀ

Latvijas ekonomikas izaugsme 2011.-2013.gadā sasniedza vidēji 4,4% ik gadu. 2014.gadā IKP pieauga par 2,4%. Lēnāku izaugsmi noteica vājā izaugsme ES un ekonomiskās situācijas pavājināšanās Krievijā. Kopš 2015.gada 2.ceturkšņa izaugsmes tempi palielinās un 3.ceturksnī IKP pieaugums gada griezumā sasniedza 3,3%. 2015.gada trīs ceturkšņos IKP bija par 2,7% lielāks nekā pirms gada.

2015.gadā lielāks devums izaugsmē ir iekšzemes pieprasījumam, kas trīs ceturkšņos bija par 3,5% lielāks nekā pirms gada. Darba samaksas kāpums un zemā inflācija veicina iedzīvotāju pirktspējas pieaugumu. 2015.gada trīs ceturkšņos privātais patēriņš bija par 3,6% lielāks nekā pirms gada. Turpina pieaugt valdības galapatēriņa izdevumi. Arī investīciju apjomi 2015.gada trīs ceturkšņos bija par 3,2% lielāki nekā pirms gada.

Preču un pakalpojumu eksporta apjomi trīs ceturkšņos bija par 2,2% lielāki nekā pirms gada. Preču eksporta apjomi 2015.gada deviņos mēnešos (faktiskajās cenās) uz Krieviju bija par 24,4% mazāki nekā pirms gada. Eksports uz ES valstīm pieauga par 3,2%, bet uz trešajām valstīm (bez ES un NVS) – par 20,1%, kas liecina, ka Latvijas ražotāji šādos grūtos apstākļos spēj atrast jaunus noieta tirgus.

Nozaru griezumā straujš pieaugums deviņos mēnešos bija apstrādes rūpniecībā (gada griezumā kāpums par 4,7%), kur lielākais ieguldījums ir metālapstrādes un kokapstrādes nozaru izaugsmei. Stabili aug arī mazumtirdzniecības apgrozījums (deviņos mēnešos pieaugums gada griezumā par 5,8%) un komercpakalpojumu apjomi. Turpretim transporta pakalpojumu un būvniecības apjomi atpaliek no pagājušā gada rādītājiem.

Turpina uzlaboties situācija darba tirgū. 2015.gada 3.ceturksnī nodarbināto skaits bija par 1,8% lielāks nekā pirms gada, bet bezdarba līmenis saruka līdz 9,7 procentiem.

2015.gadā vērojama mērena cenu dinamika, ko pamatā ietekmē pasaules naftas un pārtikas cenu dinamika. Novembrī patēriņa cenas gada laikā palika nemainīgas. Kopumā 2015.gadā vidējā gada inflācija ir sagaidāma 0,2% apmērā.

Latvijas tautsaimniecības turpmākā attīstība joprojām būs cieši saistīta ar eksporta iespējām, tāpēc lielākais Latvijas izaugsmes risks saistīts ar globālās ekonomikas attīstību. 2015.gadā IKP pieaugums var sasniegt 2,8%, bet 2016.gadā – 3,2 procentus.

Ekonomikas attīstības pamatrādītāji

	2011	2012	2013	2014	2015p	2016p
<i>izmaiņas pret iepriekšējo gadu, procentos</i>						
Iekšzemes kopprodukts	6,2	4,0	3,0	2,4	2,8	3,2
Patēriņa cenas	4,4	2,3	0,0	0,6	0,2	1,2
<i>procentos</i>						
Nodarbinātības līmenis	54,0	56,1	58,2	59,1	60,7	62,0
Bezdarba līmenis	16,2	15,0	11,9	10,8	9,7	8,6
<i>procentos pret iekšzemes kopproduktu</i>						
Vispārējā valdības sektora balance	-3,4	-0,8	-0,9	-1,6	-1,4	-1,0
Eksporta-importa saldo	-5,0	-4,5	-3,2	-2,2	-2,0	-2,2

p – prognoze

Globālā ekonomikas attīstība joprojām ir vāja un dažādos reģionos atšķirīga. 2015.gadā pasaules ekonomiskā izaugsme tiek prognozēta nedaudz lēnāka nekā 2014.gadā. Attīstītajās valstīs izaugsmes perspektīvas lēni uzlabojas. Savukārt attīstības valstīs situācija ir nedaudz pasliktinājusies, lai arī izaugsmes tempi tajās joprojām ir salīdzinoši strauji.

Kopš 2013.gada ekonomiskā situācija ES pakāpeniski uzlabojas. 2015.gada 3.ceturksnī salīdzinājumā ar 2.ceturksni IKP pieauga par 0,4% un bija par 1,9% lielāks nekā pirms gada. Tajā skaitā eirozonā IKP pieauga par 0,3% un gada griezumā – par 1,6%. Jaunākie konjunktūras apsekojumi liecina, ka ekonomiskās aktivitātes ES pakāpeniski palielinās. Eiropas Komisija ir uzlabojusi ES un eirozonas valstu prognozes, tomēr fiskālās problēmas eirozonā joprojām ir aktuālas.

ASV ekonomikā pēc krituma gada sākumā, 2015.gada 3.ceturksnī bija vērojams kāpums – salīdzinot ar 2.ceturksni, IKP pieauga par 0,5% un

bija par 2,2% lielāks nekā pirms gada. Ekonomikas izaugsmi galvenokārt veicināja investīciju, valsts izdevumu un iedzīvotāju patēriņa pieaugums.

Azijas valstīs globālo krīzi ir pārvarējušas veiksmīgāk nekā citu reģionu valstis. Tomēr pēdējā laikā izaugsmes tempi samazinās. Ķīna piedzīvo lēnāko izaugsmi kopš 90.gadu sākuma, negatīvi ietekmējot kopējo globālās ekonomikas izaugsmi.

Turpina pasliktināties ekonomiskā situācija Krievijā. 2015.gada 3.ceturksnī IKP bija par 4,1% mazāks nekā pirms gada. Naftas cenu un rubļa vērtības krišanās dēļ Krievijas ekonomikas recesija padziļinās un tiek prognozēts, ka lejupslīde turpināsies arī 2015.gada pēdējā ceturksnī. Augstā inflācija joprojām negatīvi ietekmē privāto patēriņu. Ģeopolitiskās situācijas nenoteiktība vērā ņemami ietekmē investoru konfidenci. Eiropas Komisija 2015.gadā prognozē Krievijas ekonomikas lejupslīdi par 3,7 procentiem.

Pasaules ekonomikas attīstība

IKP izmaiņas procentos

	2011	2012	2013	2014	2015p	2016p
Pasaule	4,1	3,5	3,2	3,3	3,1	3,8
ASV	1,6	2,2	1,5	2,4	2,6	2,8
Japāna	-0,5	1,7	1,6	-0,1	0,7	1,1
Ķīna	10,3	9,6	8,0	7,4	6,8	6,5
NVS, tai skaitā:	4,8	3,5	2,1	0,9	-3,0	0,4
Krievija	4,3	3,4	1,3	0,6	-3,7	-0,5
Eiropas Savienība, tai skaitā:	1,8	-0,5	0,2	1,4	1,9	2,0
Vācija	3,7	0,4	0,3	1,6	1,7	1,9
Zviedrija	2,7	-0,3	1,2	2,3	3,0	2,8
Lielbritānija	2,0	1,2	2,2	2,9	2,5	2,4
Lietuva	6,0	3,8	3,5	3,0	1,7	2,9
Īgaunija	7,6	5,2	1,6	2,9	1,9	2,6

Avots: Eiropas Komisijas prognozes

IEKŠZEMES KOPPRODUKTS: IZLIETOJUMS

Pēc vairāku gadu straujās ekonomiskās izaugsmes, kad IKP vidējie gada pieauguma tempi 2005.-2007.gadā pārsniedza 10%, Latvijas ekonomikā 2008.gadā globālās finanšu krīzes rezultātā iestājās recesija. Krīzes laikā IKP samazinājās par 22,5%, zemāko punktu sasniedzot 2010.gada vidū.

Latvijas ekonomikas izaugsme no 2011. līdz 2013.gadam sasniedza vidēji 4,4% ik gadu, kas bija viena no straujākajām ES.

2014.gadā IKP pieauga par 2,4%. Izaugsmes tempu palēnināšanos noteica tendences ārējā vidē – lēnā izaugsme ES un ekonomiskās situācijas pavājināšanās Krievijā. Lai arī pēdējos gados Latvijas ekonomikā vērojama salīdzinoši strauja izaugsme, tomēr IKP vēl ir par 7,5% mazāks nekā bija pirms krīzes – 2007.gadā.

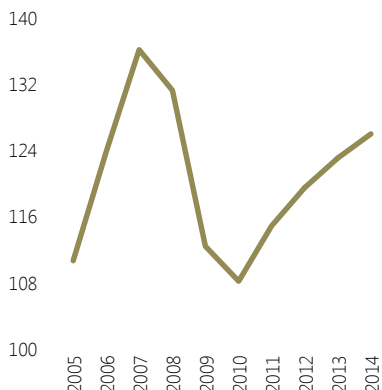
2015.gada 1.ceturksnī IKP bija par 1,8%, 2.ceturksnī – par 2,7%, bet 3.ceturksnī – par 3,3% lielāks nekā pirms gada, kas ir vērtējams kā ļoti labs rādītājs, ņemot vērā ģeopolitisko situāciju reģionā.

Joprojām salīdzinoši straujais vidējais darba samaksas kāpums un zemā inflācija veicina iedzīvotāju pirktspējas pieaugumu. 2015.gada 3.ceturksnī, salīdzinot ar 2.ceturksni, privātais patēriņš pieauga par 1,7% (pēc sezonāli izlīdzinātiem datiem) un bija par 5,2% lielāks nekā pirms gada. Salīdzinājumā ar pērnā gada otro pusgadu privātā patēriņa pieauguma tempi ir kļuvuši daudz straujāki.

2015.gadā turpina pieaugt valdības patēriņš – 3.ceturksnī tas bija par 3,7% lielāks nekā pirms gada.

Iekšzemes kopprodukts

2004.gads = 100

Iekšzemes kopprodukta izlietojums

izmaiņas pret iepriekšējo gadu, procentos

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Iekšzemes kopprodukts	-14,3	-3,8	6,2	4,0	3,0	2,4
Privātais patēriņš	-16,1	2,8	3,0	3,2	5,1	2,3
Valsts patēriņš	-10,7	-8,1	3,0	0,3	1,6	4,9
Kopējā pamatkapitāla veidošana	-33,3	-19,8	24,1	14,4	-6,0	0,5
Eksports	-12,9	13,4	12,0	9,8	1,1	3,1
Imports	-31,7	12,4	22,0	5,4	-0,2	0,8

Pēc samazinājuma 1.ceturksnī un mērena kāpuma 2.ceturksnī, 3.ceturksnī vērā ņemams pieaugums bija vērojams investīcijām – kāpums gada laikā par 6%. Straujo investīciju kāpumu 3.ceturksnī veicināja apjomīgi nefinanšu ieguldījumi transporta nozarē.

2010.-2012.gados Latvijas preču un pakalpojumu eksports pieauga ļoti strauji un bija galvenais tautsaimniecības attīstības dzinulis. Eksporta apjomi 2012.gadā par gandrīz 22% pārsniedza pirmskrīzes līmeni. Kopš 2013.gada, zemā pieprasījuma ārējos tirgos dēļ, eksporta dinamika ir kļuvusi mērenāka. Latvijas eksportu 2014.gadā ietekmēja lēnāka nekā gaidīta izaugsme ES valstīs un ekonomiskās situācijas pavājināšanās Krievijā. Eksporta apjomi pieauga par 3,1 procentu.

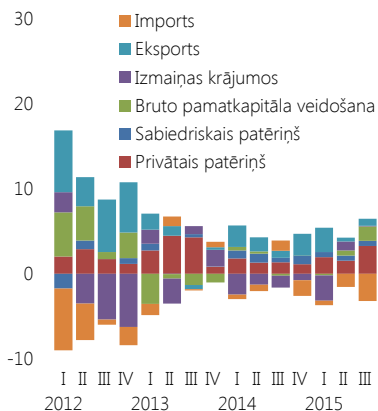
2015.gada 3.ceturksnī eksporta apjomi pieauga par 1,4%, salīdzinot ar 2014.gada 3.ceturksni. Eksporta pieaugumu nodrošināja gan preču eksporta apjomu kāpums par 0,7%, gan pakalpojumu eksporta apjomu kāpums par 3,4 procentiem.

Pēc apjomīga krituma krīzes laikā, importa apjomi salīdzinoši strauji auga gan 2010., gan arī 2011.gadā. Kopš 2012.gada vidus importa dinamika ir mērenāka. 2015.gada 3.ceturksnī importa apjomi pieauga par 5,3%, salīdzinot ar 2014.gada 3.ceturksni. 2015.gada 3.ceturksnī eksporta-importa saldo bija -2,5% no IKP.

Eksportu turpinās ietekmēt norises ārējā vidē, kas nozīmē, ka straujš eksporta kāpums drīzāk nav gaidāms. Sagaidāms, ka turpinās augt privātais patēriņš. Tā dinamiku noteiks darba samaksas kāpums, kas gan būs nedaudz lēnāks nekā pēdējos divos gados.

Iekšzemes kopprodukta izlietojums

ieguldījums pieaugumā, procentos, salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu

Iekšzemes kopprodukta izlietojums

izmaiņas pret iepriekšējā gada attiecīgo ceturksni, procentos

	2013		2014		2015				
	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III
Iekšzemes kopprodukts	3,7	2,8	2,7	2,3	2,3	2,1	1,8	2,7	3,3
Privātais patēriņš	7,1	1,4	2,9	2,1	2,2	2,0	3,1	2,4	5,2
Valsts patēriņš	2,4	0,2	5,3	5,7	3,2	5,4	3,4	3,3	3,7
Kopējā pamatkapitāla veidošana	-4,6	-3,6	2,3	1,2	-0,8	0,1	-1,0	2,9	6,0
Eksports	-0,7	0,5	4,0	2,8	1,4	4,2	4,6	0,8	1,4
Imports	0,2	-1,0	0,8	1,2	-1,9	3,0	0,8	2,6	5,3

IEKŠZEMES KOPPRODUKTS: NOZARU ATTĪSTĪBA

Pateicoties konkurētspējas uzlabojumiem un eksporta iespējām, pirmās no krīzes sāka atgūties tirgojamās nozares. Galvenajā eksporta nozarē – apstrādes rūpniecībā 2013.gadā ražošanas apjomi par 22% pārsniedza 2009.gada līmeni. Tirgojamo nozaru izaugsme un ienākumu pieaugums no eksporta veicināja uz iekšējo tirgu orientēto nozaru – komercpakalpojumu, tirdzniecības un būvniecības izaugsmi. Šo nozaru devums izaugsmē pēdējos gados kļuvis arvien lielāks, bet vājais pieprasījums eksporta tirgos 2013. un 2014.gadā bremzēja apstrādes rūpniecības izaugsmi.

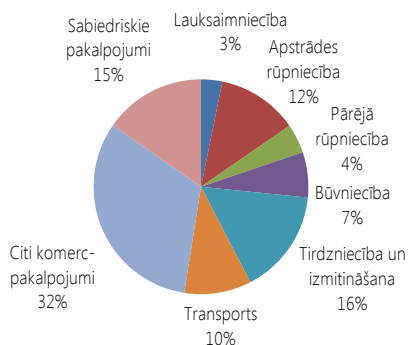
2015.gadā tautsaimniecības pamatnozaru attīstības tendences ir atšķirīgas. Nozīmīgs devums izaugsmē ir apstrādes rūpniecībai, kur ražošanas apjomi 2015.gada trīs ceturkšņos pieauga par 4,8%, salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu.

Pārējās rūpniecības nozarēs pēc apjomu samazinājuma 2015.gada sākumā, 2. un 3.ceturksnī ievērojami pieauga. Kopumā gada trīs ceturkšņos pārējās rūpniecības nozares izaugsme sasniedza 1,3%. Līdzīgas tendences ir vērojamas arī lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē, kur 2015.gada trīs ceturkšņos apjomi pieauga par 1,6 procentiem.

Lai arī 2014.gadā būvniecības produkcijas apjomi strauji pieauga, jau kopš 2014.gada otrās puses nozares izaugsmes tempi palēninājās un 2015.gada pirmajā pusē būvniecības apjomi pat saruka. Savukārt 2015.gada 3.ceturksnī tie bija par 4,9% lielāki nekā pirms gada. Kopumā 2015.gada trīs ceturkšņos būvniecības apjomi pieauga par 1,1%, ko lielā mērā sekmēja straujais inženierbūvju būvniecības apjomu pieaugums.

IKP nozaru struktūra

2014.gads, procentos

Iekšzemes kopprodukts pa nozarēm

apjomu izmaiņas procentos

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Iekšzemes kopprodukts	-14,3	-3,8	6,2	4,0	3,0	2,4
Lauksaimniecība	12,7	-3,9	-1,7	7,4	1,2	1,6
Apstrādes rūpniecība	-22,1	14,2	3,7	4,3	-1,2	-0,3
Pārējā rūpniecība	6,8	-1,5	-5,2	-5,7	1,6	-3,1
Būvniecība	-38,3	-34,4	29,9	8,9	4,4	8,1
Tirdzniecība un izmitināšana	-16,3	-1,6	2,9	1,3	4,2	2,3
Transporta un uzglabāšana	-22,4	-4,9	17,9	5,5	0,2	3,2
Citi komercpakalpojumi	-7,0	-4,0	6,1	5,1	3,9	1,6
Sabiedriskie pakalpojumi	-9,9	-6,9	3,0	-0,2	2,4	3,3

2015.gadā samazinās pakalpojumu apjomi transporta un uzglabāšanas nozarē. Samazinājumu lielā mērā nosaka kravu apgrozījuma kritums ostās. Kopumā 2015.gada trīs ceturkšņos sniegto pakalpojumu apjomi transporta un uzglabāšanas nozarē bija par 1,3% mazāki nekā pirms gada.

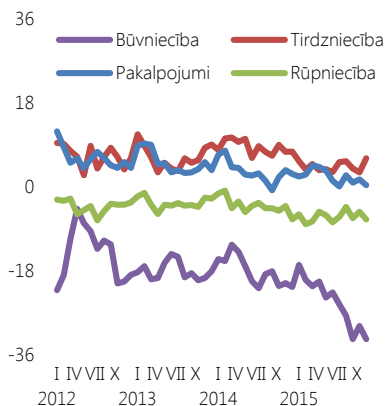
Tirdzniecības nozarē sniegto pakalpojumu apjomi 2015.gadā turpina pieaugt. Gada sākumā apjomu pieaugums bija mērenāks, tomēr, sākot ar 2.ceturksni, tie pieaug straujāk. Tirdzniecības nozari pozitīvi ietekmē privātā patēriņa kāpums un mazumtirdzniecības apgrozījuma pieaugums, kas 2015.gada trīs ceturkšņos bija par 5,6% lielāks nekā pirms gada.

Izaugsme komercpakalpojumu nozarē, līdzīgi kā 2014.gadā, arī 2015.gadā ir mērena. Gada trīs ceturkšņos komercpakalpojumu apjomi pieauga par 1,9%. Pieaugumu lielā mērā noteica izaugsme mākslas, izklaides un atpūtas nozarē, operācijās ar nekustamo īpašumu un informācijas un komunikācijas pakalpojumos.

Palielinoties valdības izdevumiem, turpina pieaugt arī sabiedrisko pakalpojumu nozarēs sniegto pakalpojumu apjomi – 2015.gadā trīs ceturkšņos tie palielinājās par 3,5 procentiem.

Nozaru konfidences rādītāji

pa mēnešiem, sezonāli izlīdzināti dati

Iekšzemes kopprodukts pa nozarēm

izmaiņas pret iepriekšējā gada attiecīgo ceturksni, procentos

	2014				2015		
	I	II	III	IV	I	II	III
Iekšzemes kopprodukts	2,7	2,3	2,3	2,1	1,8	2,7	3,3
Lauksaimniecība un mežsaimniecība	8,8	5,2	-6,4	3,3	-7,0	4,2	4,9
Apstrādes rūpniecība	1,2	0,1	-0,6	-1,7	4,4	6,2	3,7
Pārējā rūpniecība	-7,4	-5,2	-1,6	2,3	-4,1	4,2	5,9
Būvniecība	24,6	15,8	0,6	4,4	-0,1	-3,4	4,9
Tirdzniecība un izmitināšana	2,6	2,1	2,5	2,0	0,6	4,3	6,0
Transporta un uzglabāšana	5,1	2,2	2,3	3,1	-1,5	-4,3	1,7
Citi komercpakalpojumi	1,8	-0,1	4,0	0,9	1,6	3,5	0,5
Sabiedriskie pakalpojumi	3,3	3,4	3,3	3,3	3,9	3,2	3,4

APSTRĀDES RŪPNIECĪBA

2013.gadā ražošanas apjomi nozarē saglabājās 2012.gada līmenī, bet 2014.gadā apstrādes rūpniecības produkcijas izlaides apjomi samazinājās par 0,3%. To pamatā ietekmēja vājais pieprasījums eksporta tirgos.

2015.gada desmit mēnešos apstrādes rūpniecības izlaide bija par 3,9% lielāka nekā 2014.gada attiecīgajā periodā. Lielākais pozitīvais devums apstrādes rūpniecības izaugsmei ir kokapstrādes, metālu ražošanas, datoru, elektrisko un optisko iekārtu, kā arī mašīnu un iekārtu ražošanas nozarēm.

Lielākajā rūpniecības nozarē – kokapstrādē ražošanas apjomi stabili aug. 2015.gada desmit mēnešos saražotās produkcijas apjomi bija par 6% lielāki nekā pirms gada. Būtisks devums kopējā apstrādes rūpniecības izaugsmei 2015.gadā ir metālapstrādes nozarei, ko ietekmē darbības atsākšana vienā no lielākajiem rūpniecības uzņēmumiem "KVV Liepājas Metalurģs".

Straujš ražošanas apjomu pieaugums 2015.gadā turpinās datoru, elektrisko un optisko iekārtu ražošanā – pieaugums janvārī-oktobrī par 16%, salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu. Tāpat gada laikā ir pieauguši ražošanas apjomi mašīnu un iekārtu, kā arī transportlīdzekļu ražošanas nozarēs.

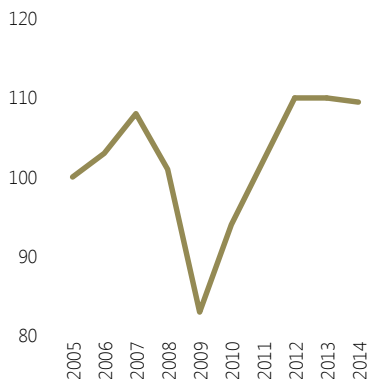
Pārtikas rūpniecībā 2014.gadā saražotās produkcijas apjomi kopumā saglabājas 2013.gada līmenī, bet 2015.gada janvārī-oktobrī izlaides apjomi bija par 5% mazāki nekā pirms gada. Nozares attīstību būtiski ietekmē Krievijas noteiktās sankcijas atsevišķu pārtikas produktu importam.

2015.gada desmit mēnešos ražošanas apjomi no pagājušā gada līmeņa atpaliek arī vieglajā rūpniecībā, nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošanā, ķīmiskajā rūpniecībā un papīra ražošanā un poligrāfijā.

2015.gadā, saglabājoties zemām ražotāju cenām, apstrādes rūpniecības apgrozījuma pieaugums ir mērens. Kopumā 2015.gada desmit mēnešos apstrādes rūpniecības apgrozījums būtībā saglabājās iepriekšējā gada atbilstošā perioda līmenī.

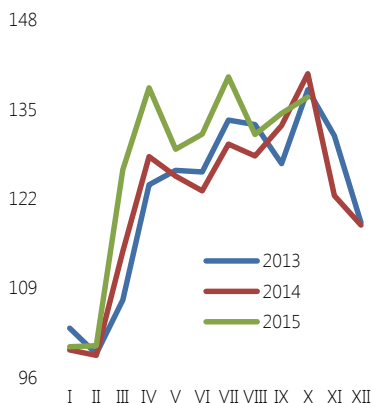
Apstrādes rūpniecība

Izlaide, 2005.gads = 100

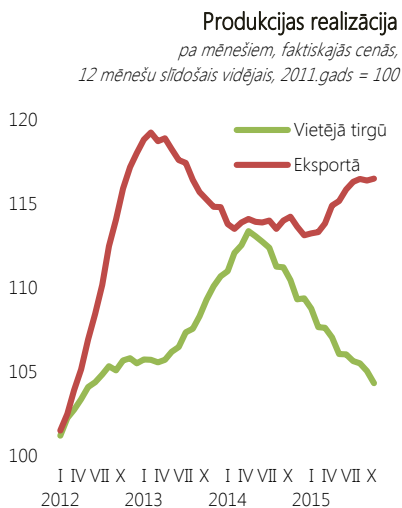
Produkcijas apjomu indekss

mēnešu sezonāli neizlīdzināti dati, 2010.gads = 100

Vietējā tirgū realizētajai produkcijai apgrozījums samazinājās par 5,5%, bet eksportētai produkcijai pieauga par 3,5%. Lielākais pozitīvais devums kopējā apgrozījuma pieaugumā bija kokapstrādei, elektrisko un optisko iekārtu ražošanai, kā arī metālapstrādei. Lielākā negatīvā ietekme bija nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošanai, kurā apgrozījums desmit mēnešos bija par 7,7% mazāks nekā pirms gada.

2015.gada desmit mēnešos 64% no visas apstrādes rūpniecībā saražotās produkcijas tika eksportēta. Gandrīz ¾ no visas eksportētās produkcijas tiek realizēta ES valstu tirgos.

Apstrādes rūpniecības galvenie rādītāji

procentos

	Izlaides struktūra	Aizņemto darbvietu struktūra	Eksporta īpatsvars nozares realizācijā	Apjomu izmaiņas		
				2013	2014	2015 Jan-Okt
Apstrādes rūpniecība pavisam	100	100	61,6	0,1	-0,3	3,9
Pārtikas rūpniecība	25,5	20,7	35,5	6,0	0,1	-5,0
Viegglā rūpniecība	4,1	10,1	86,0	1,4	-13,6	-15,2
Kokapstrāde	25,7	21,1	72,8	2,7	6,9	6,0
Papīra ražošana un poligrāfija	4,5	4,1	59,8	5,6	-0,6	-0,8
Ķīmiskā rūpniecība	7,6	7,1	76,7	-8,7	-2,6	-5,8
Pārējo nemetālisko minerālu izstrādājumi	6,6	4,5	46,7	4,6	1,2	-9,1
Metāli un to izstrādājumi	9,1	10,2	59,3	-17,6	-10,5	...
Elektriskās un optiskās iekārtas	6,0	3,8	90,3	18,4	32,3	16,0
Mašīnas un iekārtas	2,2	2,9	81,5	1,4	2,4	9,8
Transporta līdzekļu ražošana	3,4	3,3	86,7	3,0	-15,2	4,4
Pārējās nozares	5,3	12,2	56,9	-7,6	-12,0	2,5

INVESTĪCIJAS

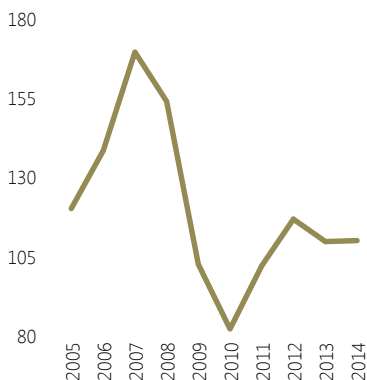
Pēdējos gados investīciju dinamika ir mērena. Krīzes ietekmē investīciju apjomu samazinājums Latvijas ekonomikā bija gandrīz četras reizes lielāks nekā vidēji ES. 2010.gadā ieguldījumi Latvijas tautsaimniecībā veidoja 42% no 2007.gada līmeņa. Stabilizējoties ekonomikai investēšanas aktivitātes pieaug, tomēr to ikgadējie tempi ir lēnāki nekā straujās izaugsmes gados un investīciju apjomu pirmskrīzes līmenis joprojām nav sasniegts. 2014.gadā ieguldījumi Latvijas tautsaimniecībā veidoja 23% no IKP (2007.gadā – 36,5%).

Arī 2015.gada sākumā investēšanas process bija salīdzinoši mērens, bet gada otrajā pusē investīciju apjomi pieauga straujāk. 2015.gada 1.ceturksnī, salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu, investīcijas samazinājās par 1%, kamēr 2. un 3.ceturksnī tās pieauga atbilstoši par 2,9% un 6%. Tā rezultātā 2015.gada deviņos mēnešos investīcijas Latvijas tautsaimniecībā bija par 3,2% augstākā līmenī nekā pirms gada. Galvenokārt to ietekmēja ieguldījumu pieaugums mašīnās un iekārtās, kā arī intelektuālā īpašuma produktos, kompensējot investīciju samazinājumu mājokļos.

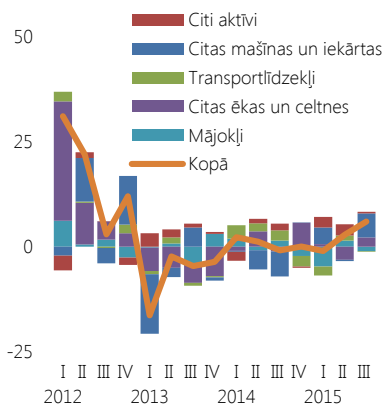
Pēc provizoriskiem datiem 2015.gada deviņos mēnešos nefinanšu investīcijas ražošanas nozarēs kopumā bija par 7% zemākā līmenī nekā pirms gada. Lielā mērā to noteica mazāks investīciju apjoms enerģētikas nozarē. Savukārt investīcijas apstrādes rūpniecībā saglabājas iepriekšējā gada līmenī. Pakalpojumu nozarēs kopumā 2015.gada deviņos mēnešos ieguldījumi palielinājās par gandrīz 12%, ko galvenokārt ietekmēja investīciju pieaugums transporta un uzglabāšanas nozarē, kā arī darījumos ar nekustāmo īpašumu.

Ir pieaugusi ĀTI plūsmu intensitāte. Piesaistītās ĀTI plūsmas 2014.gadā bija 1,4% no IKP. Savukārt 2015.gada deviņos mēnešos tās bija 2,3 reizes lielākas nekā pirms gada un veidoja 3% no IKP.

Bruto pamatkapitāla veidošana
2004.gads = 100

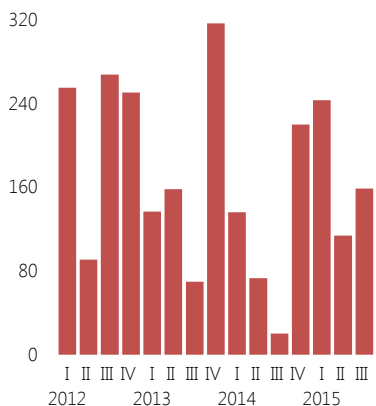
Bruto pamatkapitāla veidošana
izmaiņas pret iepriekšējā gada atbilstošo ceturksni, procentos

Saskaņā ar starptautisko investīciju bilanci 2015.gada septembra beigās uzkrātās ĀTI Latvijas ekonomikā sasniedza 13,1 miljardus eiro (54,3% līmeni no IKP). Gada laikā tās pieauga par gandrīz 10,8%. Nozaru struktūrā lielāks uzkrāto ĀTI īpatsvars ir ieguldījumiem banku starpniecībā, darījumos ar nekustamo īpašumu un apstrādes rūpniecībā. Lielākā ieguldītājvalsts Latvijas ekonomikā ir Zviedrija. 2015.gada septembra beigās Zviedrijas uzņēmēju investīcijas veidoja gandrīz 20% no kopējām uzkrātajām ĀTI. Pārsvarā tās bija investīcijas finanšu starpniecībā.

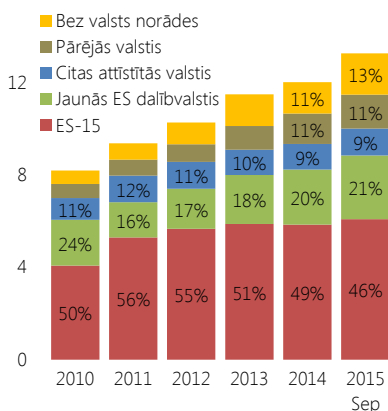
Ārvalstu tiešās investīcijas Latvijā

plūsmas pa ceturkšņiem, milj. eiro

Ārvalstu tiešās investīcijas Latvijā

pa valstu grupām
beigu atlikums, miljard. eiro

Ārvalstu tiešās investīcijas Latvijā pa nozarēm

milj. eiro

	Struktūra	Beigu atlikums				
	2015 Sep	2011	2012	2013	2014	2015 Sep
Lauksaimniecība	3,5	263,2	294,4	299,9	441,2	464,7
Apstrādes rūpniecība	11,3	1 114,4	1 200,3	1 403,5	1 455,7	1 486,7
Pārējā rūpniecība	3,8	385,9	492,2	589,3	583,2	500,8
Būvniecība	4,0	544,4	528,1	559,6	458,8	519,4
Tirdzniecība un izmitināšana	10,9	1 329,2	1 416,1	1 472,9	1 325,5	1 433,9
Transports un uzglabāšana	3,2	399,6	449,0	408,1	423,2	425,1
Finanšu starpniecība	26,4	2 571,6	2 825,7	2 922,2	3 319,0	3 474,1
Citi pakalpojumi	19,6	1 916,9	1 866,6	2 071,8	2 296,9	2 580,4
Neklasificēta darbība	17,2	834,5	1 185,5	1 842,4	1 777,5	2 258,4
Kopā	100	9 359,8	10 257,9	11 569,6	12 081,0	13 143,4

ĀRĒJĀ TIRDZNICĪBA

Pēc krīzes Latvijas ārējā tirdzniecība attīstījās ļoti dinamiski. 2012.gadā, salīdzinot ar 2009.gadu, preču eksports faktiskajās cenās gandrīz divkārtējās, savukārt preču imports palielinājās par vairāk nekā 80%. No 2009.-2012.gadam, vidēji ik gadu eksports pieauga par 25%, bet imports – par 23%. Šajā periodā lielāko ieguldījumu preču eksporta pieaugumā deva lauksaimniecības un pārtikas preces, kā arī metālapstrādes produkti. Ievērojami pieauga arī kokapstrādes, mehānismu, ierīču un elektroiekārtu, kā arī minerālo produktu eksports.

2013.gadā Latvijas preču eksports faktiskajās cenās pieauga mēreni – par 1,5%, bet 2014.gadā – par 2,3%. Preču importa tempi piebremzējās vēl straujāk – 2013.gadā pieaugums par 1%, bet 2014.gadā – par 0,2 procentiem.

2014.gadā kopējo eksporta attīstību veicināja lielākoties koksnes, tās izstrādājumu, kā arī mehānismu, ierīču un elektroiekārtu eksporta pieaugumi. Saistībā ar A/S „Liepājas Metalurģs” darbības apturēšanu ievērojami samazinājās metālu un to izstrādājumu eksports. 2014.gadā saruka arī lauksaimniecības un pārtikas preču eksports.

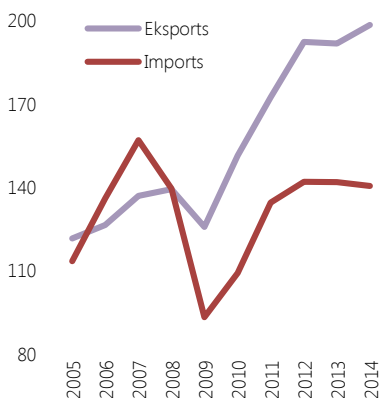
2015.gada janvārī-oktobrī Latvijas preču eksports faktiskajās cenās pieauga par 1%. Savukārt preču imports šajā periodā samazinājās par 0,4%. Preču eksportam augot straujāk nekā importam, turpina uzlaboties tirdzniecības bilance.

2015.gada janvārī-oktobrī eksportu pozitīvi ietekmēja mehānismu, ierīču un elektroiekārtu, ķīmiskās rūpniecības, kā arī koksnes un tās izstrādājumu eksporta pieaugumi. Savukārt, mazinoties cenām, saruka lauksaimniecības un pārtikas preču, kā arī minerālo produktu eksporta vērtība. Samazinājās arī transportlīdzekļu un vieglās rūpniecības preču eksports.

2015.gada janvārī-oktobrī preču importa sarukumu veicināja minerālo produktu un lauksaimniecības un pārtikas preču importa vērtības kritums. Samazinājās arī vieglās rūpniecības preču un metālu un to izstrādājumu imports. Savukārt vēra ņemami pieauga vienīgi mehānismu, ierīču un elektroiekārtu imports.

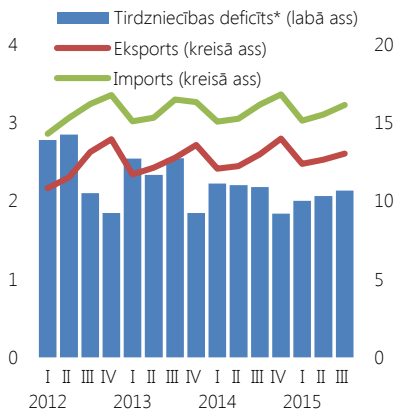
Preču eksports un imports pa gadiem

salīdzināmās cenās, 2004.gads = 100

Preču eksports un imports

pa ceturkšņiem, miljardus eiro un procentos

* procentos no kopējā tirdzniecības apgrozījuma

Preču eksports uz lielāko Latvijas eksporta tirgu – ES valstīm 2015.gada desmit mēnešos pieauga par 2,8% (tai skaitā uz Lietuvu eksports pieauga par 4,5%, bet Igauniju – samazinājās par 0,3%). Lielāko devumu eksporta izaugsmē uz ES valstīm veidoja lauksaimniecības un pārtikas preču vērtības pieaugums. Pieauga arī ķīmiskās rūpniecības preču un mehānismu, ierīču un elektroiekārtu eksports.

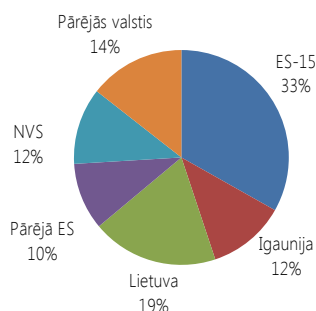
Savukārt eksports uz NVS valstīm 2015.gada desmit mēnešos samazinājās par 20,3% (tai skaitā uz Krieviju – par 25,6%). Visvairāk šo samazinājumu ietekmēja lauksaimniecības un pārtikas preču eksporta samazinājums. Samazinājās arī ķīmiskās rūpniecības preču un koksnes un tās izstrādājumu eksports. Šajā laika posmā eksports uz NVS valstīm pieauga vienīgi mehānismu, ierīču un elektroiekārtu grupā.

Uz pārējām valstīm 2015.gada desmit mēnešos eksports pieauga par 15%. Šo pieaugumu lielākoties veicināja straujš mehānismu, ierīču un elektroiekārtu eksporta vērtības pieaugums.

Lielākās Latvijas tirdzniecības partnervalstis 2015.gada desmit mēnešos bija Lietuva – 18% no kopējā ārējās tirdzniecības apgrozījuma, Igaunija – 10%, Vācija un Polija – katra pa 9%, Krievija – 8%, kā arī Zviedrija un Somija – katra pa 4 procentiem.

Latvijas preču eksporta struktūra

2015.gada janvārī-oktobrī, procentos

Latvijas preču eksports un imports

2015.gada janvārī-oktobrī, procentos

	Eksports			Imports		
	struktūra	apjomu izmaiņas	devums izmaiņas	struktūra	apjomu izmaiņas	devums izmaiņas
Pavisam tai skaitā:	100	1,0	1,0	100	-0,4	-0,4
Lauksaimniecības un pārtikas preces	17,6	-5,6	-1,1	15,2	-4,1	-0,6
Minerālie produkti	7,4	-10,8	-0,9	11,9	-18,3	-2,6
Ķīmiskās rūpniecības preces	10,3	4,9	0,5	16,1	4,1	0,6
Viegļās rūpniecības preces	4,3	-6,4	-0,3	5,7	-7,9	-0,5
Koks un koka izstrādājumi	17,1	2,5	0,4	3,0	14,9	0,4
Parastie metāli un to izstrādājumi	9,1	-2,5	-0,2	8,3	-3,2	-0,3
Mehānismi un mašīnbūves preces	18,5	13,9	2,3	21,9	11,5	2,3
Transportlīdzekļi	4,8	-8,7	-0,5	7,8	2,4	0,2
Pārējās preces	10,8	7,2	0,7	10,0	2,2	0,2

MAKSĀJUMU BILANCE

Maksājumu bilances tekošais konts pēdējos gados ir neliela deficīta līmenī. 2012.gadā tas bija 3,3%, 2013.gadā – 2,4% un 2014.gadā – 2% no IKP. Vidēji pēdējos trīs gados tekošā konta negatīvā bilance bija 2,6% no IKP, kas nepārsniedz ES agrās brīdināšanas mehānismā noteikto indikatīvo sliekšni un ir vērtējams kā ilgtspējīgs. 2015.gada 9 mēnešos maksājumu bilances tekošā konta deficīts bija 2,2% no IKP.

Tekošā konta svārstības galvenokārt ir saistītas ar izmaiņām ārējās tirdzniecības bilanciē. Latvijai ir raksturīgs ārējās tirdzniecības deficīts kas straujās izaugsmes gados pieaug, bet recesijas gados samazinājās. Tekošā konta ciklisko korekciju lielā mērā noteica importa apjomu sarukums. Ekonomikai stabilizējoties, eksports pieauga straujāk nekā imports. Pēdējos gados eksporta un importa dinamika palēninās, ko lielā mērā ietekmē ģeopolitiskā nestabilitāte reģionā.

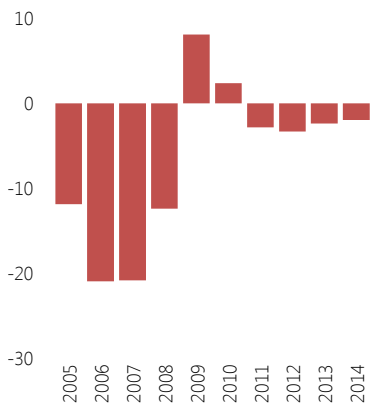
Kopš 2011.gada ārējās tirdzniecības deficīts ik gadu mēreni samazinās. 2014.gadā tas bija 10,1% no IKP, bet 2015.gada 9 mēnešos – 9,7% no IKP. Ārējās tirdzniecības bilances uzlabošanās noteica straujāks eksporta apjomu pieaugums.

Pakalpojumu bilance ir pozitīva un gandrīz par 80% nosedz ārējās tirdzniecības deficītu. 2015.gadā 9 mēnešos pakalpojumu eksports bija par 5,1%, bet imports – par 8,5% lielākā apjomā nekā pirms gada un pakalpojumu bilance sasniedza 7,3% no IKP (2014.gadā – 7,4%).

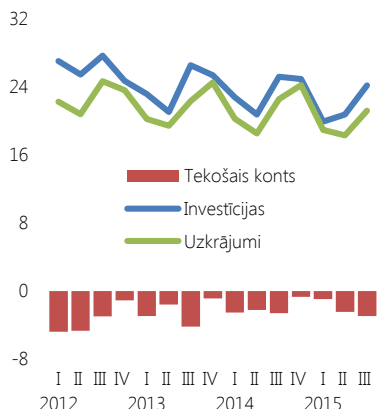
Sākotnējo ienākumu bilance pēdējos trīs gados ir negatīva – vidēji 0,4% gadā no IKP ar relatīvi nelielām svārstībām. 2015.gada 9 mēnešos sākotnējo ienākumu bilance bija neliela deficītā (0,2% no IKP).

Finanšu konta bilance (bez rezerves aktīviem) 2014.gadā bija pozitīva – 3,8% no IKP, ko noteica lielāks aktīvu nekā pasīvu (saistību) pieaugums. 2015.gada 9 mēnešos tas bija negatīvs – 2,7% no IKP. Kaut arī banku sektora aktīvu samazinājuma dēļ naudas un noguldījumu veidā, citu ieguldījumu negatīvā bilance sasniedza 7,4% no IKP, ko gandrīz pilnība nosedza portfelji ieguldījumu bilances pārpalikums (6,7% no IKP).

Tekošā konta bilance
procentos no IKP

Tekošais konts, investīcijas un uzkrājumi
pa ceturkšņiem, procentos no IKP

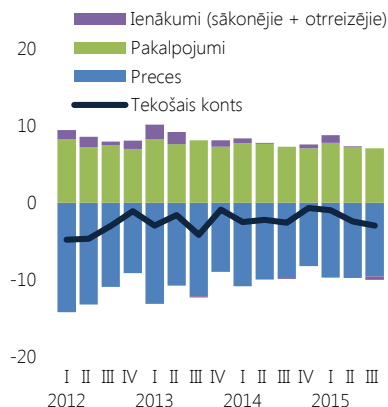

Pakāpeniski palielinās ārvalstu investoru aktivitātes. 2015.gada deviņos mēnešos ĀTI plūsmas bija 2,3 reizes lielākas nekā pirms gada un veidoja 3% no IKP.

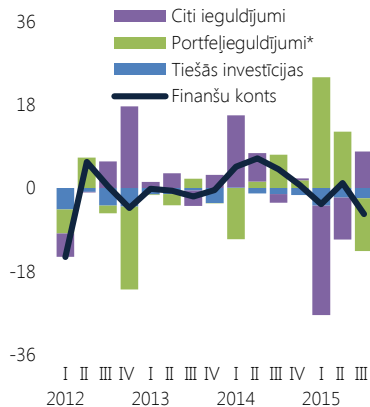
Tekošais kants pa posteņiem

pa ceturkšņiem, procentos no IKP

Finanšu kants pa posteņiem

bez rezerves aktīviem, pa ceturkšņiem, procentos no IKP

Latvijas maksājumu bilance pa posteņiem

procentos no IKP

	2010	2011	2012	2013	2014	2015 Jan-Sep
A. Tekošais kants	2,3	-2,8	-3,3	-2,4	-2,0	-2,2
Tirdzniecības bilance	-8,3	-12,1	-11,7	-11,2	-9,6	-9,7
Pakalpojumu bilance	7,3	7,3	7,4	7,8	7,4	7,3
Neto sākotnējie ienākumi	1,1	0,0	-0,6	-0,3	-0,2	-0,2
Neto otrreizējie ienākumi	2,3	1,9	1,6	1,3	0,4	0,4
B. Kapitāla kants	2,0	2,1	3,0	2,5	3,2	3,2
C. Finanšu kants**	2,1	4,0	-2,9	-0,7	3,9	-2,7
Tiešās investīcijas	-1,5	-4,9	-3,3	-1,6	-1,0	-2,6
Portfeļieguldījumi*	2,9	1,8	-4,8	-0,1	0,2	7,3
Citi ieguldījumi	0,8	7,2	5,1	1,0	4,6	-7,4
D. Novirze	1,8	0,3	1,0	0,8	2,2	-1,6
E. Rezerves aktīvi	4,0	-4,5	3,6	1,7	-0,5	2,2

* portfeļieguldījumi un atvasinātie finanšu instrumenti; ** bez rezerves aktīviem

Saskaņā ar *Maksājumu bilances un starptautisko investīciju bilances rokasgrāmatas* 6.izdevuma prasībām, tekošā un kapitāla kanta neto posteņi veidojās no kredīta atņemot debetu. Neto posteņi (*Finanšu kants, Tiešās investīcijas, Portfeļieguldījumi, Atvasinātie finanšu instrumenti un Citi ieguldījumi*) veidojas no aktīviem atņemot pasīvus.

CENAS

Pēc krīzes izraisītās deflācijas, kad 12-mēnešu patēriņa cenu inflācija 2010.gada februārī pazeminājās līdz -4,2%, cenas atkal sāka pieaugt. 2011.gadā 12-mēnešu patēriņa cenu inflācija bija 4%, savukārt 2012.gadā – 1,6%. 2013.gadā patēriņa cenas samazinājās par 0,4%. 2014.gadā bija vērojams ļoti mērens cenu pieaugums – par 0,2%, bet gada vidējais cenu līmenis 2014.gadā pieauga par 0,6 procentiem.

Lielākā ietekme uz patēriņa cenām pēdējos gados bija naftas un pārtikas cenu kritumam pasaulē.

2015.gadā turpinās ļoti mērens cenu pieaugums. 2015.gada vienpadsmit mēnešos cenas pieauga par 0,7%. Novembrī patēriņa cenas gada laikā saglabājās nemainīgas. Janvāri–novembrī lielākā ietekme uz cenu pārmaiņām galvenokārt bija cenu kāpumam elektroenerģijai (par 27,6%), pakalpojumiem (par 1,8%), alkoholiskajiem dzērieniem un tabakai (par 3,2%) un apģērbam un apaviem (par 2,7%), kā arī cenu kritumam degvielai (par 10%) un siltumenerģijai (par 12,7%). Pārtikas cenas nemainījās. Jāatzīmē, ka novembrī pasaules pārtikas cenas bija par 18% zemākas nekā pirms gada. Pasaules naftas cenas šajā laika posmā samazinājās par 40 procentiem.

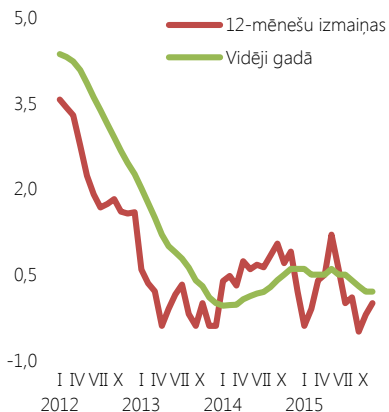
Kopumā šogad gada vidējā inflācija sagaidāma 0,2%. Nākamajā gadā vidējā gada inflācija būs augstāka, ko ietekmēs gan piedāvājuma puses faktori (nodokļu kāpums), gan pieprasījuma puse (aktivitāšu un atalgojuma pieaugums). Vienlaikus inflācija joprojām lielā mērā būs atkarīga no pasaules naftas un pārtikas cenu svārstībām.

ES valstīs kopumā 2015.gada oktobrī, salīdzinot ar 2014.gada oktobri, cenas nemainījās.

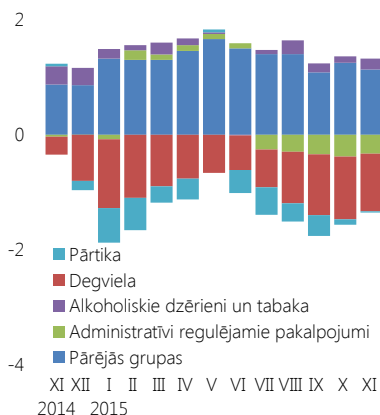
Pēc straujā pieauguma 2010.-2012.gadā, ražotāju cenas 2013.gadā auga mēreni. 2014.gadā tās palielinājās par 0,4%, galvenokārt dēļ pieauguma apstrādes rūpniecībā (par 0,4%).

2015.gada oktobrī salīdzinājumā ar 2014.gada oktobri kopējais ražotāju cenu līmenis rūpniecībā samazinājās par 2,1%, vietējā tirgū realizētajai produkcijai samazinājās par 3%, eksportētajai produkcijai – par 1,1 procentu.

Patēriņa cenu izmaiņas
pa mēnešiem, procentos

Preču un pakalpojumu grupu ietekme uz patēriņa cenu indeksu
ieguldījums 12-mēnešu izmaiņās, procentos

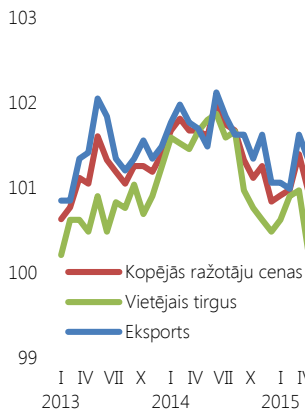

Ražotāju cenas apstrādes rūpniecībā 2015.gada oktobrī samazinājās par 1,4%, salīdzinot ar iepriekšējā gada oktobri. Ražotāju cenu dinamika gan vietējā tirgū realizētai produkcijai, gan eksportētājai produkcijai gada laikā samazinājās – attiecīgi par 1,7% un 1,2%, kas galvenokārt skaidrojams ar straujo energoresursu cenu kritumu kopš 2014.gada vidus.

Gada laikā ietekmīgākais cenu pieaugums bija ķīmisko produktu, dzērienu un apģērbu ražošanā, bet pazeminošā ietekme – pārtikas produktu ražošanā, kopapstrādē un nemetālisko minerālu izstrādājumu ražošanā. Ražotāju cenas turpina ietekmēt Krievijas embargo pārtikas produktiem, kā arī ekonomiskā situācija ES un Krievijā un pasaules izejvielu cenu kritums. Jāatzīmē, ka gada laikā bija vērojams pasaules enerģijas, rūpniecības un lauksaimniecības izejvielu straujš cenu kritums.

Ražotāju cenas apstrādes rūpniecībā

pa mēnešiem, 2012.gada decembris = 100

Patēriņa cenu pārmaiņas

pa mēnešiem, procentos

		Pret iepriekšējo mēnesi	Pret iepriekšējā gada attiecīgo mēnesi	Pret iepriekšējā gada decembri	Vidēji gadā
2014	Novembris	-0,3	0,9	0,8	0,6
	Decembris	-0,6	0,2	0,2	0,6
2015	Janvāris	0,1	-0,4	0,1	0,6
	Februāris	0,3	-0,1	0,3	0,5
	Marts	0,8	0,4	1,2	0,5
	Aprīlis	0,6	0,5	1,7	0,5
	Maijs	0,6	1,2	2,3	0,6
	Jūnijs	-0,2	0,6	2,1	0,5
	Jūlijs	-1,0	0,0	1,1	0,5
	Augusts	-0,5	0,1	0,5	0,4
	Septembris	-0,1	-0,5	0,4	0,3
	Oktobris	0,3	-0,2	0,7	0,2
	Novembris	0,0	0,0	0,7	0,2

MONETĀRIE RĀDĪTĀJI

Kopš 2010.gada situācija finanšu sektorā pakāpeniski uzlabojas. Turpina pieaugt noguldījumu apjomi, palēnām atjaunojas uzņēmumu un māsaimniecību kreditēšana, lai gan joprojām tā ir vāja.

Banku kopējais kredītportfelis turpina samazināties. Kredītu atlikumi 2015.gada 3.ceturkšņa beigās saruka par 3,5%, salīdzinājumā ar 2014.gada attiecīgo periodu. Straujāk saruka hipotekāro kredītu (par 5,1%) un komercckredītu (par 4,9%) atlikumi. Savukārt patēriņu kredītu atlikumi nedaudz pieauga.

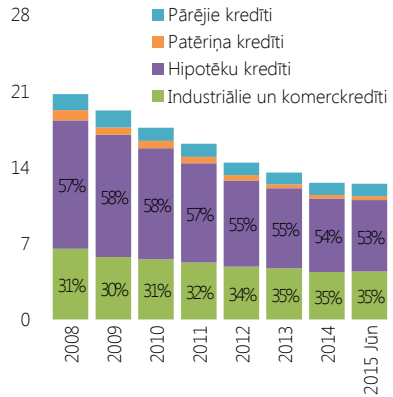
Pēc samazinājuma 2014.gada beigās, 2015.gadā atsāka pieaugt no jauna izsniegto kredītu apjoms. 2015.gada 3.ceturkšņa beigās uzņēmumiem no jauna izsniegto kredītu apjoms bija par 16,1% lielāki nekā pirms gada un veidoja 241,7 milj. eiro jeb 28% no kopējā no jauna izsniegto kredītu apjoma. Arī māsaimniecību kreditēšana uzlabojas – no jauna izsniegto kredītu apjoms 3.ceturksnī bija par 22% lielāks nekā pirms gada un veidoja 123,5 milj. eiro jeb 14% no kopējā no jauna izsniegto kredītu apjoma.

2015.gadā banku sektora kopējā kredītportfelī ievērojami pieaudzis nerezidentiem izsniegto kredītu apjoms.

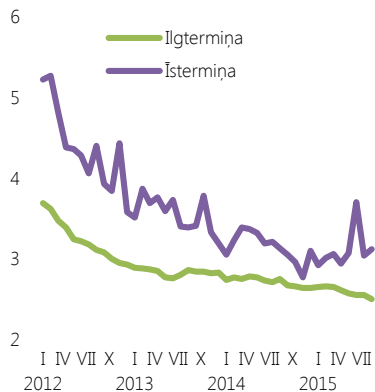
No 2010. līdz 2014.gadam ievērojami uzlabojās kredītportfeļa kvalitāte, kas lielā mērā bija saistīts ar ekonomiskās situācijas uzlabošanu, kā arī ar sliktu kredītu norakstīšanu. Pēdējos divus gadus kredītportfeļa kvalitāte būtiski nemainās. 2015.gada 3.ceturkšņa beigās kredītu ar maksājuma kavējumiem apmērs kopējā banku kredītportfelī bija 12,9%, kas bija par 1,4 procentpunktiem mazāk nekā pirms gada.

Turpina pieaugt noguldījumu apjomi. Straujākais noguldījumu apjoma pieaugums bija vērojams 2015.gada sākumā, kas nedaudz saruka gada otrajā pusē un 3.ceturkšņa beigās noguldījumu apjomi bija par 8,8% lielāki nekā pirms gada. Nerezidentu noguldījumi pieauga straujāk un 2015.gada 3.ceturkšņa beigās veidoja 52% no kopējā noguldījumu apjoma.

Rezidentiem izsniegto kredītu atlikumi
perioda beigās, miljardi eiro

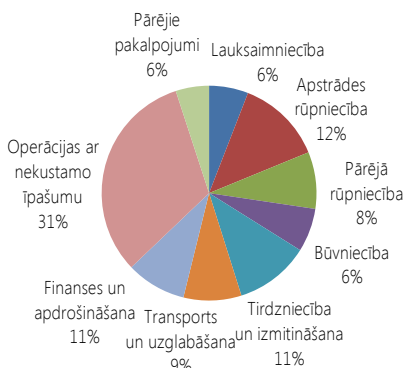
Vidējās svērtās procentu likmes (atlikumiem) izsniegtajiem kredītiem nefinanšu sabiedrībām
pa mēnešiem, procentos

Procentu likmes (atlikumiem) izsniegtajiem ilgtermiņa kredītiem nefinanšu sabiedrībām ir gandrīz nemainīgas un 2015.gada oktobrī bija 2,5%. Īstermiņa procentu likmes oktobrī nedaudz pieauga un bija 3,2 procenti.

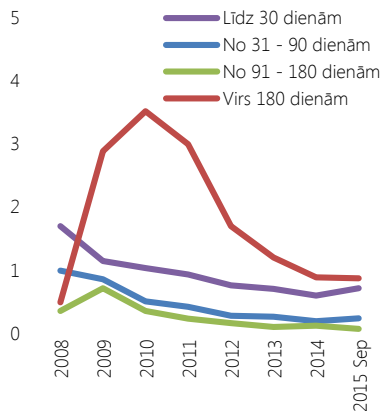
Izsniegto kredītu struktūra pa nozarēm

2015.gada septembra beigās, procentos

Kredīti ar maksājumu kavējumu

perioda beigās, miljrd. eiro

Latvijas banku sistēmas monetārie rādītāji

	2011	2012	2013	2014	2015 Okt
<i>perioda beigās, miljrd. eiro</i>					
Tīrie ārējie aktīvi	-0,3	0,9	1,2	-1,8	-1,8
Tīrie iekšējie aktīvi	9,5	8,8	8,6	11,3	11,6
Iekšzemes kredīti	15,7	13,7	13,5	12,6	12,8
Pārējie aktīvi (neto)	-6,2	-4,9	-4,8	-1,3	-1,1
Plašā nauda M2X	9,2	9,6	9,8	9,4	9,8
Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem banku kasēs)	1,5	1,5	0,7	3,7	3,7
Privātpersonu un uzņēmumu noguldījumi	7,7	8,1	9,2	9,5	9,8
<i>izmaiņas, procentos</i>					
Iekšzemes kredīti	-1,5	-13,1	-1,4	-5,9	1,6
Plašā nauda M2X	1,5	4,5	2,0	-3,6	9,1
Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem banku kasēs)	28,8	4,1	-56,6	461,0	3,2
Privātpersonu un uzņēmumu noguldījumi	-2,4	4,5	13,2	-3,6	9,1
Iekšzemes kopprodukts (faktiskajās cenās)	13,0	7,7	4,4	3,6	3,8*

* 2015.gada 3.ceturksni

VALSTS BUDŽETS

Lai ekonomiskās krīzes laikā stabilizētu valsts fiskālo stāvokli, no 2008.gada līdz 2012.gadam Latvijā tika veikti budžeta konsolidācijas pasākumi. Vispārējās valdības budžeta deficīts tika samazināts no 9,1% no IKP 2009.gadā līdz 0,9% no IKP 2013.gadā. 2014.gadā vispārējās valdības budžeta deficīts bija 1,5% no IKP, ko pamatā noteica vienreizēji pasākumi. Valdības mērķis ir turpināt saglabāt zemu budžeta deficītu.

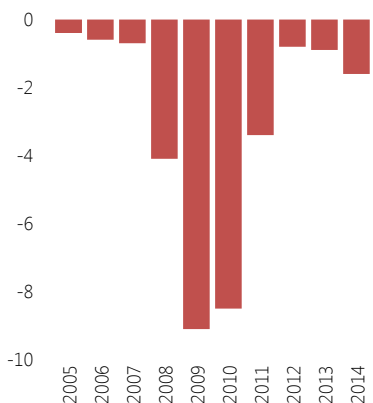
Uzlabojoties ekonomiskajai situācijai, budžeta ieņēmumi palielinās. 2014.gadā tie pieauga par 1,9%. Savukārt 2015.gada vienpadsmit mēnešos budžeta ieņēmumi bija 8 093 milj. eiro, kas bija par 4% vairāk nekā 2014.gada janvārī-novembrī. Kopējie nodokļu ieņēmumi šajā laikā pieauga par 5 procentiem.

Nodarbinātības nodokļi veido gandrīz pusi no visiem nodokļu ieņēmumiem. Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas 2015.gada vienpadsmit mēnešos pieauga par 3,9%. Savukārt iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi, salīdzinot ar 2014.gada janvārī-novembrī, pieauga par 3,8%. Lai arī aug nodarbinātība un darba samaksa, kā arī ir palielināta minimālā darba samaksa. Darbaspēka nodokļu ieņēmumus 2015.gadā ietekmē izmaiņas nodokļu politikā – iedzīvotāju ienākumu likmes samazinājums līdz 23 procentiem.

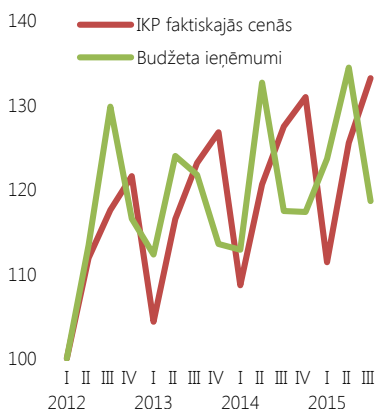
2015.gadā pieaug arī patēriņa nodokļu ieņēmumi – vienpadsmit mēnešos par 5,9%. Būtiskākais devums patēriņa nodokļu grupā bija pievienotās vērtības nodokļa ieņēmumiem. 2015.gada vienpadsmit mēnešos pievienotās vērtības nodokļa ieņēmumi pieauga par 5,7 procentiem.

Kopš 2011.gada pakāpeniski pieaug arī valsts budžeta izdevumi. 2014.gadā tie pieauga par 5%, bet 2015.gada vienpadsmit mēnešos budžeta izdevumi bija 7 991,6 milj. eiro, kas bija par 3,6% vairāk nekā 2014.gada janvārī-novembrī.

Vispārējās valdības budžeta balance
procentos no IKP

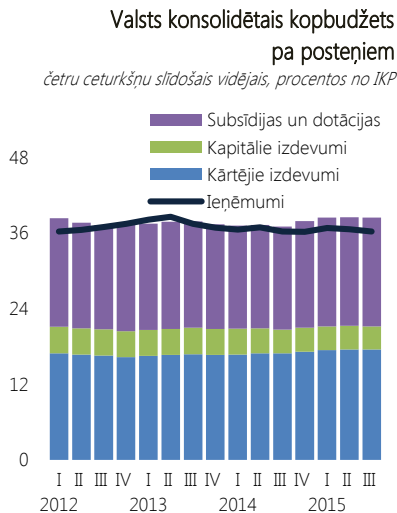
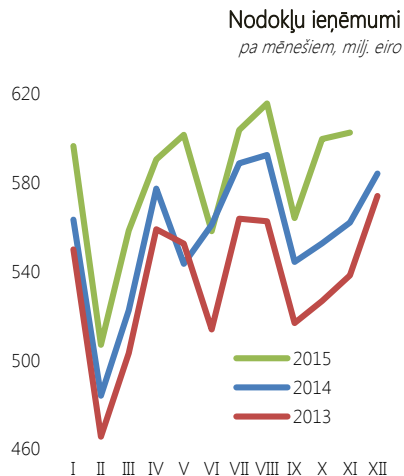

IKP un budžeta ieņēmumi
2012.gada 1.ceturksnis = 100

No izdevumiem 2015.gadā visstraujāk pieauga kārtējie izdevumi – par 4,8%. Izdevumi subsīdijām un dotācijām pieauga mērenāk – par 2,6%. Savukārt kapitālie izdevumi samazinājās par 6%, salīdzinot ar 2014. gada janvāri–novembri.

2015. gadā izdevumi pieaug visās funkcionālajās kategorijās. 2015.gada vienpadsmit mēnešos lielākais devums izdevumu pieaugumā bija sociālai aizsardzībai un izglītībai.

Valsts konsolidētais kopbudžets

	mljrd. eiro				izmaiņas, %	
	2012	2013	2014	2015 Jan-Nov	2014	2015 Jan-Nov
Ieņēmumi, tai skaitā:	8,2	8,4	8,5	8,1	1,9	4,0
Netiešie nodokļi, tai skaitā:	2,3	2,4	2,6	2,5	6,7	5,9
Pievienotās vērtības nodoklis	1,6	1,7	1,8	1,8	8,2	5,7
Ienākuma un īpašuma nodokļi	1,8	1,9	1,9	1,8	3,4	4,7
Sociālās apdrošināšanas iemaksas	1,9	2,0	2,0	1,9	-0,2	3,9
Pārējie nodokļi	0,1	0,2	0,2	0,2	19,0	9,0
Citi ieņēmumi	2,1	2,0	1,9	1,7	-4,8	0,2
Izdevumi	8,1	8,5	8,9	8,0	5,0	3,6

DARBA TIRGUS

Līdz ar ekonomiskās situācijas uzlabošanos vērojamas pozitīvas tendences arī darba tirgū – samazinās bezdarbs un palielinās nodarbinātības līmenis. Vienlaikus uzlabojumi kļūst lēnāki.

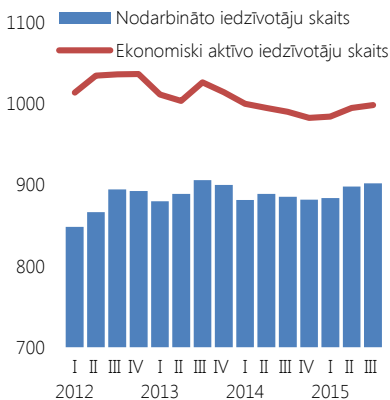
2014.gadā situācija darba tirgū turpināja uzlaboties, tomēr lēnāk nekā iepriekš. Bezdarba līmenis samazinājās līdz 10,8%, kas bija par 1,1 procentpunktu mazāk nekā 2013.gadā, bet nodarbinātības līmenis pieauga par 0,9 procentpunktiem – līdz 59,1%. 2014.gadā nodarbināti bija 884,6 tūkst. iedzīvotāju, bet darba meklējumos bija 107,6 tūkst., kas bija par 12,7 tūkst. mazāk nekā 2013.gadā.

2014.gadā turpināja sarukt arī ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaits (par gandrīz 22 tūkstošiem jeb 2,2%, salīdzinot ar 2013.gadu). Ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita samazināšanās tendence saglabājās kopš 2013.gada sākuma. Neskatoties uz to, iedzīvotāju ekonomiskās aktivitātes līmenis 15-74 gadu vecuma grupā 2014.gadā pieauga par 0,3 procentpunktiem un sasniedza 66,3 procentus.

2015.gada trīs ceturkšņos nodarbināto iedzīvotāju skaits palielinājās par 1%, salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu. Lai arī nodarbinātības pieaugums ir bijis straujākais pēdējā pusotra gada laikā, tomēr tas nedaudz atpaliek no pieauguma tempiem 2012. un 2013.gadā.

Kopumā 2015.gada 3.ceturksnī bija nodarbināti 902 tūkst. iedzīvotāju jeb 61,4% no iedzīvotāju kopskaita vecumā no 15-74 gadiem.

Nodarbinātie un ekonomiski aktīvie iedzīvotāji
pa ceturkšņiem, tūkstošos

Aizņemtās darba vietas
tūkstošos

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015 Jan-Sep
Pavisam	826,1	776,7	805,5	839,1	865,1	874,6	886,5
Lauksaimniecība	17,9	17,5	19,0	20,6	21,2	21,5	22,0
Apstrādes rūpniecība	104,1	101,8	109,1	114,5	117,3	114,4	111,9
Pārējā rūpniecība	23,7	22,4	22,9	23,7	24,2	24,1	24,0
Būvniecība	54,6	46,0	50,9	55,7	60,6	60,3	60,1
Tirdzniecība un izmitināšana	173,3	159,7	162,8	170,7	173,9	176,0	179,8
Transports un uzglabāšana	67,6	66,8	68,8	72,7	75,2	75,9	77,0
Citi komercpakalpojumi	162,8	148,4	157,0	168,5	176,2	180,3	187,7
Sabiedriskie pakalpojumi	222,1	214,2	215,0	212,8	216,5	222,1	223,9

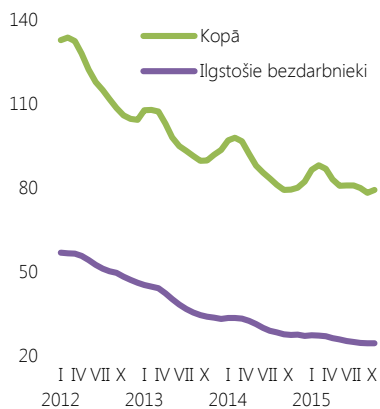
Salīdzinot ar 2014.gada 3.ceturksni, nodarbinātības līmenis ir palielinājies par 2 procentpunktiem.

Bezdarba līmenis 2015.gada 3.ceturksnī, salīdzinot ar 2014.gada atbilstošo periodu, samazinājās par 0,9 procentpunktiem – līdz 9,7%. Savukārt, salīdzinot ar iepriekšējo ceturksni, bezdarba līmenis faktiski saglabājās nemainīgs.

Reģistrētā bezdarba līmenis 2015.gada novembra beigās samazinājās līdz 8,4% – reģistrēti bija 79,2 tūkst. bezdarbnieku, kas bija par 700 personām mazāk nekā pirms gada. Augstākais reģistrētais bezdarba līmenis saglabājas Latgales reģionā (18,3%), bet zemākais – Rīgā (4,9%). Gandrīz trešdaļa no kopējā reģistrēto bezdarbnieku skaita bija ilgstošie bezdarbnieki (bez darba ilgāk par gadu).

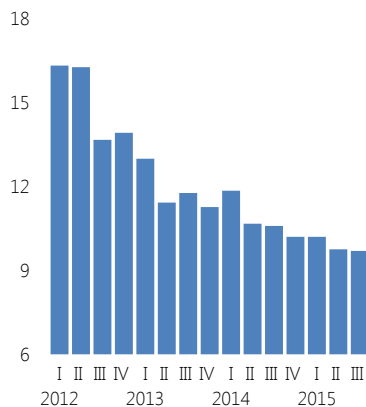
Reģistrētie bezdarbnieki

pa mēnešiem, tūkstošos

Bezdarba līmenis

pa ceturksņiem, procentos

Nodarbinātības un bezdarba galvenie rādītāji

15-74 gadu vecuma grupā

	2011	2012	2013	2014	2015 Jan-Sep
tūkstošos					
Iedzīvotāju skaits*	1 595,3	1 560,0	1 536,1	1 495,8	1 475,3
Ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaits	1 028,2	1 030,7	1 014,2	992,3	992,9
Nodarbināto skaits	861,6	875,6	893,9	884,6	894,8
Bezdarbnieku skaits	166,6	155,1	120,4	107,6	98,2
procentos					
Ekonomiskās aktivitātes līmenis	64,5	66,1	66,0	66,3	67,3
Nodarbinātības līmenis	54,0	56,1	58,2	59,1	60,7
Bezdarba līmenis	16,2	15,0	11,9	10,8	9,9

* iedzīvotāju skaits privātajās mājās

IEDZĪVOTĀJU IENĀKUMI

Krīzes laikā atalgojuma korekcija bija salīdzinoši mērena. Ekonomisko aktivitāšu samazinājums tika kompensēts ar strādājošo skaita samazinājumu.

Stabilizējoties ekonomiskajai situācijai kopš 2010.gada beigām atsākās atalgojuma pieaugums, lai arī bezdarba līmenis saglabājās samērā augstā līmenī.

Augot pieprasījumam pēc darbaspēka, vidējā bruto darba samaksa pakāpeniski palielinās. 2012. un 2013.gadā tā pieauga attiecīgi par 3,7% un 4,6%, bet 2014.gadā – par 6,8% un sasniedza 765 eiro.

Straujš atalgojuma pieaugums vērojams arī 2015.gadā – 3.ceturksnī vidējā bruto alga palielinājās par 7,3%, salīdzinot ar 2014.gada atbilstošo periodu, un sasniedza 829 eiro.

Augstākais atalgojums saglabājās Rīgas reģionā (937 eiro), bet zemākais atalgojuma līmenis bija Latgales reģionā (575 eiro).

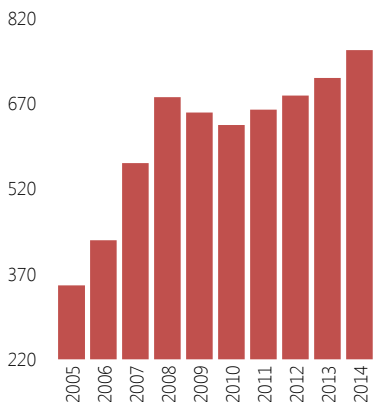
Kopš 2010.gada atalgojums ir audzis gan privātajā, gan sabiedriskajā sektorā. 2015.gada 3.ceturksnī atalgojums privātajā sektorā palielinājās par 8,3%, bet sabiedriskajā sektorā – par 5,4%. Vienlaikus jāatzīmē, ka sabiedriskajā sektorā 2015.gada 3.ceturksnī vidējā bruto alga bija vien par 5,9% augstāka nekā 2008.gadā, savukārt privātajā sektorā tā pārsniedza 2008.gada līmeni par gandrīz 28 procentiem.

Atalgojums kopš 2010.gada ir pieaudzis visās tautsaimniecības pamatnozārēs. Būtiskākais atalgojuma pieaugums ir bijis nekustamo īpašumu nozarē, tirdzniecības nozarē un valsts pārvaldē.

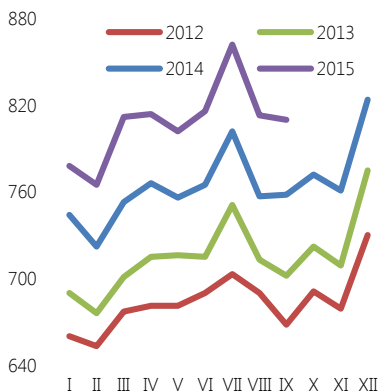
Nozīmīgākais algas pieaugums 2015.gada 3.ceturksnī, salīdzinot ar 2014.gada 3.ceturksni, bija nekustamo īpašumu nozarē (par 10,5%) un izmitināšanas un ēdināšanas pakalpojumu nozarē (par 10,6%).

Augstākais atalgojuma līmenis saglabājās finanšu un apdrošināšanas pakalpojumu nozarē – vidēji 1 689 eiro mēnesī.

Strādājošo mēneša vidējā darba samaksa
bruto, eiro

Strādājošo mēneša vidējā darba samaksa
bruto pa mēnešiem, eiro

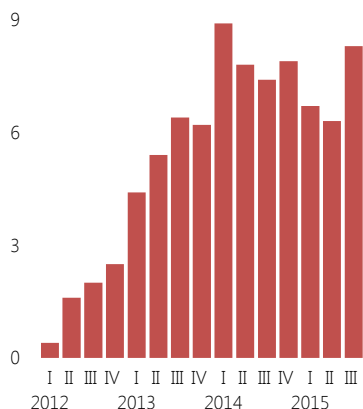

Līdz ar nominālā atalgojuma pieaugumu, pakāpeniski palielinās reālā darba alga. 2011.-2012.gadā, pieaugot patēriņa cenām, reālās algas pieaugums bija mērens. 2013.gadā reālā alga auga par 5,6%, bet 2014. gadā – jau par 8%. Vienlaikus kopš 2014.gada vidus reālās algas pieauguma tempi lēnām samazinās. 2015.gada 3.ceturksnī reālā alga pieauga par 8,3%. Pēdējo 3 gadu laikā reālās algas pieaugumu galvenokārt noteicis straujais nominālās algas pieaugums, mērenās patēriņa cenu izmaiņas.

Turpina palielināties arī vidējās pensijas apmērs. 2014.gadā vidējā mēneša vecuma pensija palielinājās par 2,7%, salīdzinot ar 2013.gadu. Savukārt 2015.gada 3.ceturksnī vidējā mēneša vecuma pensija pieauga par 2,9%, salīdzinot ar 2014.gada 3.ceturksni, un bija vidēji 273 eiro mēnesī.

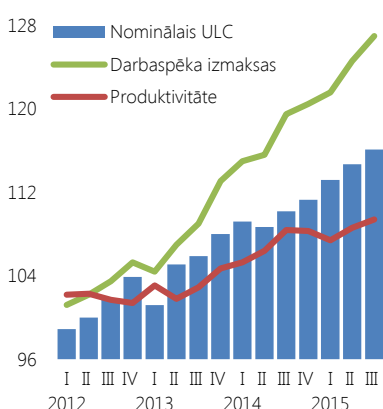
Strādājošo reālā darba samaksa

pret iepriekšējā gada attiecīgo ceturksni, procentos

Darbaspēka izmaksas un produktivitāte

2011.gada 4.ceturksnis = 100

Strādājošo vidējā bruto darba samaksa pa nozarēm

pret iepriekšējo gadu, procentos

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015 Jan-Sep
Pavisam	-3,9	-3,5	4,4	3,7	4,6	6,8	6,6
Lauksaimniecība	-4,7	5,8	8,2	0,7	4,8	8,6	4,3
Apstrādes rūpniecība	-2,0	0,1	5,0	4,6	4,0	7,0	8,1
Pārējā rūpniecība	-4,2	4,1	3,7	3,6	1,8	5,0	5,3
Būvniecība	-1,0	-5,3	4,7	2,0	6,8	7,7	7,2
Tirdzniecība un izmitināšana	-2,8	-3,6	5,9	4,5	6,0	7,4	8,8
Transporta un uzglabāšana	0,2	0,2	1,0	7,7	0,5	5,9	3,8
Citi komercpakalpojumi	-1,1	-1,4	3,9	2,4	3,4	6,9	5,7
Sabiedriskie pakalpojumi	-12,8	-9,0	4,5	2,7	6,3	6,5	6,2

STARPTAUTISKIE SALĪDZINĀJUMI

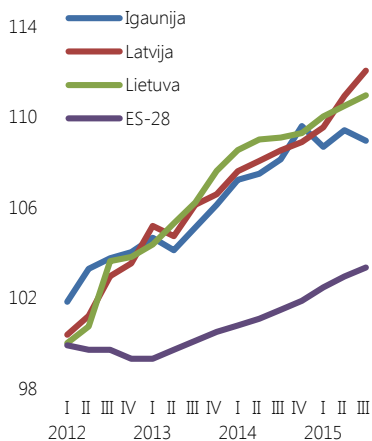
Ekonomiskā attīstība Baltijas valstīs

	Latvija	Lietuva	Igaunija
Teritorija, tūkst. km ²	64,6	65,3	45,2
Iedzīvotāju skaits, tūkst., 2015.gada 1.jūlijā	1 978,7	2 921,3	1 313,3*
Iekšzemes kopprodukts, procentos pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu			
2013.gads	3,0	3,3	1,7
2014.gads	2,4	2,9	2,9
2015.g. 2.cet.	2,7	1,4	2,2
2015.g. 3.cet.	3,3	1,7	0,7
Apstrādes rūpniecības produkcijas apjomi, procentos pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu			
2013.gads	0,1	3,3	4,1
2014.gads	-0,3	0,0	1,9
2015.g. 2.cet.	5,9	5,3	-1,7
2015.g. 3.cet.	3,7	3,9	-4,2
Mazumtirdzniecības apgrozījums**, procentos pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu			
2013.gads	3,3	5,1	3,1
2014.gads	3,1	5,5	7,3
2015.g. 2.cet.	2,9	3,4	3,2
2015.g. 3.cet.	1,4	2,8	4,2
Patēriņa cenu pārmaiņas, procentos pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu			
2013.gads	0,0	1,0	2,8
2014.gads	0,6	0,1	-0,1
2015.g. 2.cet.	0,8	-0,7	-0,1
2015.g. 3.cet.	-0,1	-0,9	-0,5
Nodarbināto skaits, procentos pret iepriekšējā gada attiecīgo periodu			
2013.gads	2,1	1,3	1,0
2014.gads	-1,0	2,0	0,6
2015.g. 2.cet.	1,0	2,0	1,7
2015.g. 3.cet.	1,8	-0,1	4,3
Bezdarba līmenis, procentos no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem			
2013.gads	11,9	11,8	8,6
2014.gads	10,8	10,7	7,4
2015.g. 2.cet.	9,8	9,4	6,5
2015.g. 3.cet.	9,7	8,3	5,2

* iedzīvotāju skaits 2015.gada 1.janvārī; ** kalendāri izlīdzināti dati faktiskajās cenās

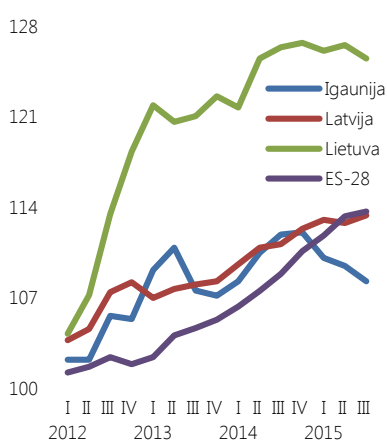
Iekšzemes kopprodukts

sezonāli izlīdzināti dati
2011.gada 4.ceturksnis = 100

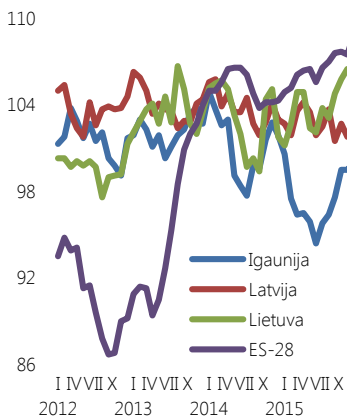
Preču un pakalpojumu eksports

sezonāli izlīdzināti dati
2011.gada 4.ceturksnis = 100

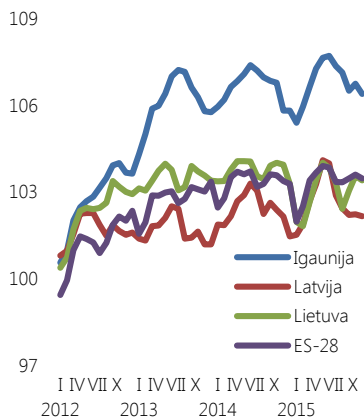
Ekonomikas sentimenta indekss

sezonāli izlīdzināti dati

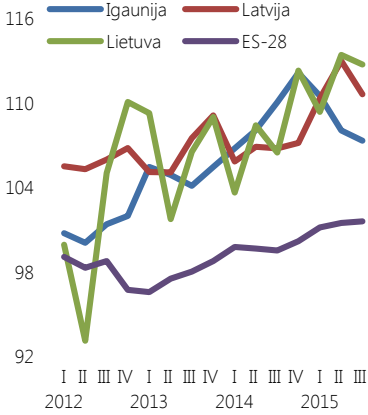
Saskaņotais patēriņa cenu indekss

2011.gada decembris = 100

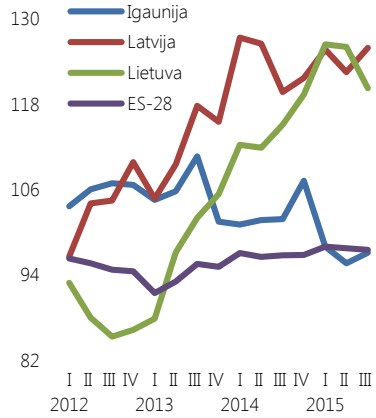
Apstrādes rūpniecības produkcijas apjomi

sezonāli izlīdzināti dati
2011.gada 4.ceturksnis = 100

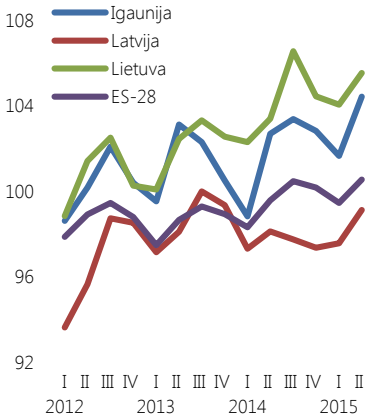
Būvniecības apjomi

sezonāli izlīdzināti dati
2011.gada 4.ceturksnis = 100

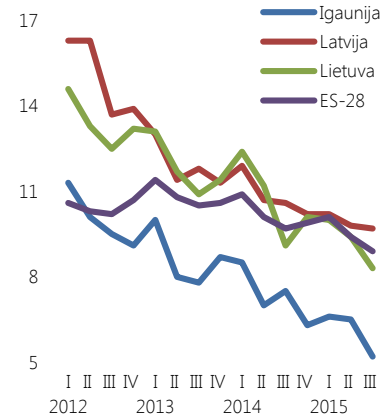
Nodarbināto skaits

sezonāli neizlīdzināti dati
2011.gada 4.ceturksnis = 100

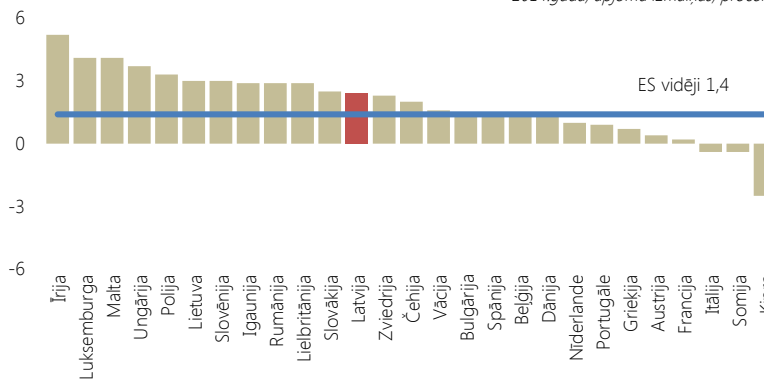
Bezdarba līmenis

procentos

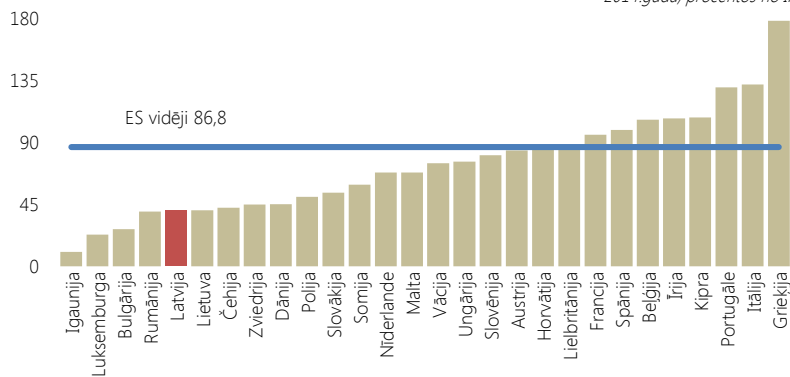
Iekšzemes kopprodukts

2014.gadā, apjomu izmaiņas, procentos

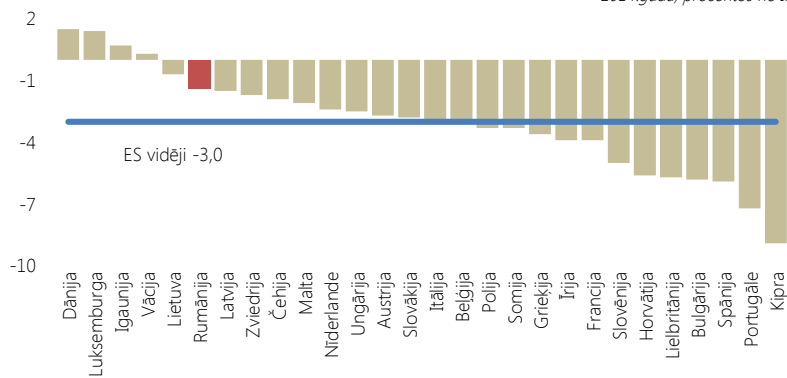
Valsts parāds

2014.gadā, procentos no IKP

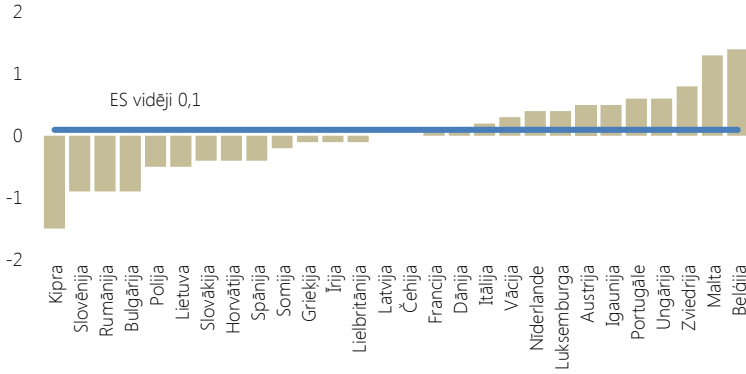

Budžeta bilance

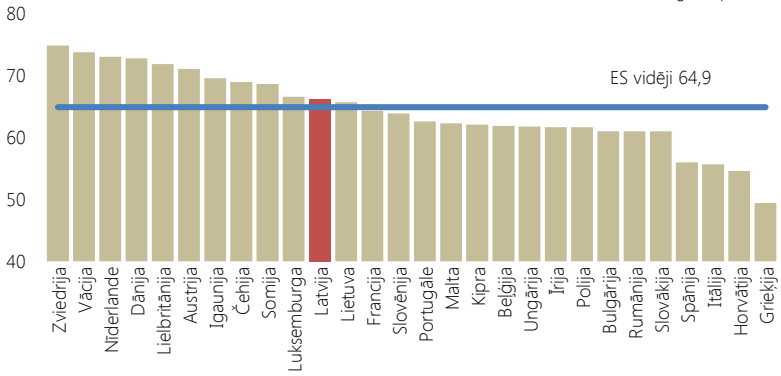
2014.gadā, procentos no IKP

Saskaņotais patēriņa cenu indekss 2015.gada novembrī, vidēji gadā, procentos

Nodarbinātības līmenis 2014.gadā, procentos

Bezdarba līmenis 2014.gadā, procentos

